

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Nemški jezik in mi.

V novinarstvu je treba dostokrat ponavljati in zopet ter zopet naglašati že večkrat in s poudarkom razložene in izpovedane stvari. Mnogokrat je treba v novič povzdigniti v višino zastavo, pod katero se borimo, da jo vidijo protivniki, kateri jo hočejo zasmehovati, pa tudi, da jo zopet spoznavajo novi boritelji, ki so v naše vrste stopili. Posebno pri nas Slovencih, kjer je našim protivnikom glavno orožje to, da zavijajo resnico, da nam stvari spodtikujejo, katerih ne zagovarjamo.

Kako stojimo mi v javnem in privatnem življenju, v šoli in uradu nasproti nemškemu jeziku, to bi imelo vsem našim protivnikom znano biti. Mi menimo, da jim je tudi znano, samo delajo se drugače. Oni nas za svojo rabo črnijo, oni si našo politiko in naše nazore po svoje narisajo, samo za to, da bi nas laglje pobijali. Kajti laglje se je boriti z narejenim slamnatim, nego s pravim živim junakom.

Te dni smo imeli nov dokaz, kako se naši nazori od protivnikov pobijajo. Gospod učitelj Gariboldi v Ljubljani je napisal za tukajšnji od vlade zdrževani nemškutarški učiteljski listič nek članek o potrebi nemškega jezika za nas Slovence. Obadva v Ljubljani izhajajoča nemška časopisa, uboga v duševnem razumljenju in nerazumljenju naših domačih stvari, planila sta po tej kosti in jo gladna obrala v svojih predalih. V tem članku se predstavljamo mi Slovenci kot ljudje, kateri absolutno črtimo nemški jezik in nemško literaturo ter „per longum et latum“ se razpravlja in dokazuje „mit wenig witz und viel behagen“, da so vsi naši starejši pesniki in pisatelji po naše nemškutarji, ker so nemške knjige s pridom čitali. Da si Gariboldi obeta, da bode še dalje, vsake 14 dni nekoliko pamfletiziral na Slovence in njihov jezik, vendar hočemo možu v polajšanje daljnega dela že zdaj nekoliko besedi reči — v obširno polemiko spuščati se, nam prostor ne dovoli in vredno nij. Tudi hvaležno bi ne bilo, kajti ljudje, ki nam tu nemškutarstvo pridigujejo, kakor v pravljici lisica gosem, imajo prepričanje v trebuhu, katerega c. kr. nemška vlada pase, torej tako dolgo nijšo za preobrtniti, dokler jih ta vlada hrani.

Mi nijsmo sovražniki nemškega jezika, niti nemške literature. Mi, ali vsaj mero-dajni del slovenskega razumnštva nij nikoli terjali, naj se pri nas zabrani učenje nemškega jezika in čitanje nemških knjig. Mi nijsmo nikoli trdili, da nam je nemščina popolnem nepotrebna. Nasproti, mi smo vselej in bodemo tudi potlej, kadar bodemo imeli slovenske srednje šole (kar je samo vprašanje časa) terjali, da se nemškemu jeziku v slovenskih srednjih šolah da kot

učnemu predmetu tako častno mesto, da se ga bode vsak učenec lahko do dobrega naučil. To bodemo delali iz koristiljubja, ker vemo, da so v nemški literaturi zakladi, po katere bodemo hodili ravno tako, kakor so hodili Nemci do najzadnjega časa k Francozom, Angležem in Italijanom. Pa nihče jim nij očital, da se morajo za to, ker so, sami še nič ne imajoči, pri drugih narodih zajemali in tačas še vedoč, da je kultura svetovna, ne vprašaje za pravico, sami jemali in v nemštvo presajali — da se morajo zato pofrancoziti, polasiti, poangležiti. In če modrijarh ljubljanskega vladnega nemškutarstva oponaša, da Nemcem nijsmo hvaležni za to, da se ta ali ona nemška knjiga na slovensko popularizira, kažemo lahko, kako bestijalno so Nemci svojo hvaležnost predlanskim Francozom za to skazali, da so od njih, od Francozov, dobili prve kali in prve cvete kulture in literature.

Nemec kot literat, pesnik, učenjak nam je simpatičen in bode. Ali kot politični narod je zamrzal vsem sosedom, kolikor mu jih je bog okolo in okolo dal, za to tudi nam. Razlog je na belem dnevu. Nemec poleg vse lepote svojih talentov, se nij nikoli do zdaj naučil, politično in narodno drugim narodom pravičen biti. On nema srca za drugega, kot za sam sebe. Zato se kljubu vsem pisarenjem renegatnih Gariboldijev in enacih čestivrednih zobljevalcev iz vladnega korita ne bodemo nikoli navdušili za politično nemštvo, katero hoče najprej v naših šolah svoj jezik ugnezditi samo zato, da bi nas potem narodno iz življenja narodov spravilo in pogoltnilo. Ako narodno in literarno ne bodemo mogli samostalno živeti, bodemo se pohrvatili in posrbili ali poslovanili, kadar bo čas prišel in potreba; za ponemčenje pak je od dne do dne menj volje in želje pri nas manjših Slovanih sploh!

V Ljubljani, 13. februarja.

Prošnja do cesarja.

— Iz **Vrhnike** 12. febr.: V našem trgu smo, izvzemši skromno število nemškutarških uradnikov in njihovih privržencev, vsi podpisali prošnjo do cesarja, kar Vam kažejo priložene pole z lastnoročnimi podpisi. (Prejeli. Ur.)

— Iz **Zatičine** na Dolenjskem 12. febr.: Tudi tukaj se vsi skladamo s slovensko peticijo proti direktnim volitvam, zato smo jo z veseljem podpisavali. (Prejeli smo nekoliko podpisov. Ur.)

— Iz **Žavca** na Štajerskem 12. febr.: Naš občinski zastop je enoglasno pristopil k peticiji do cesarja, katero so vsi tržani podpisali, kakor kažejo priloženi podpisi. (Prejeli. Slava savinski dolini! Ur.)

— Iz **sv. Petra** pri Savini 12. febr.: Tudi naš občinski odbor se je pridružil peticiji do cesarja, katero Vam pošljemo s podpisi vseh večjih posestnikov naše občine. (Prejeli. Ur.)

— Iz **Griž** pri Žavcu 12. febr.: Občinski odbor v Grižah nikoli nij zaostajal, kadar je šlo za narodne pravice. Tudi prošnji do cesarja je enoglasno pristopil in so prošnjo podpisali vsi veljavnejši tukajšnji posestniki. (Prejeli. Ur.)

— Iz **Krope** na gorenjem Kranjskem 12. febr.: Naš občinski zastop in tukajšnji fužinarji, posestniki in obrtniki so podpisali prošnjo do cesarja ter Vam pošljemo podpisane pole s 130 lastnoročnimi podpisi. (Prejeli. Slava vrlim Gorencem! Ur.)

— Od **sv. Barbare** v Haložah 12. febr.: Občine **sv. Barbara, sv. Elizabeta, Gradišče, Gruškovec, Slatina** so pristopile prošnji do cesarja zoper nameravano volilno reformo. Če tudi smo tukaj že blizu nemške meje, vendar ne zaostajamo, kadar gre za pravice našega naroda. (Podpise prejeli. Ur.)

— Iz velikih **Pirešic** v celjskem okraju 12. febr.: Naša občina se popolnem zliga s peticijo slovenskih rodoljubov do cesarja in potrdi to s podpisi občinskih zastopnikov. (Podpise prejeli. Ur.)

— Iz **Petrovc** pri Žavcu 12. febr.: Naš občinski odbor se pridruži občinam savinske doline ter to dokazuje s svojimi podpisi. (Prejeli. Ur.)

— Iz **Verbovskega** na Hrvatskem 10. febr.: Kar nas je tukaj živečih Slovencev se vsi skladamo s slovensko peticijo 1. febr. proti direktnim volitvam. V dokaz temu naši lastnoročni podpisi. (Prejeli. Ur.)

— Iz **Vojnika, Nove cerkve, Dobrne, Frankolovega** nam dohajajo sporočila, da se vrlo podpisuje peticija do cesarja.

— Še celo iz zgornjega **nemškega Štajerja** smo denes prejeli eno polo s podpisi.

— Iz **Ljutomera** se nam piše 11. febr., da se po vsem okraju peticija do cesarja z navdušenjem podpisuje.

— Kako je na **Goriškem** s podpisovanjem glej dopis.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Začetek zasedanja *delegacij* je sedaj na dan 2. aprila odločen. Ker morajo v delegacijah vse dežele zastopane biti, je vlada prisiljena posilne direktne volitve razpisati v istih deželah, iz katerih v državnem zboru nij nobenega poslanca. Ena teh dežel je Vorarlberg z nobenim, druga Kranjska z enim poslancem grofom Thurnom. Za Vorarlberg

tedaj se morajo vsakako posilne volitve vršiti. Kar pa zadeva Kranjsko, razvideti je iz oficijoznih listov, da vladi zadostuje grof Thurn, kateri sam sebe voli v delegacijo, da bode tam peto kolo.

Seja **državnega zbora** 11. februarja se vsled smrti cesarice Karoline Auguste po izrečenem sočutji sklene. V četrtek ima gospodska zbornica zopet sejo.

Glede **volilne reforme** trdi „Wanderer“, da nij istinito, kar trdi „N. F. P.“, in ta postava dosedaj še nema cesarjevega dovoljenja, da celó krona še nij se izjavila, ali misli sploh dati svojo sankcijo. Dokler se ministerstvu ne posreči Poljake pregovoriti in za volilno reformo pridobiti, tako dolgo baje nij misliti na dovoljenje cesarjevo. Ko bi se pa sedaj ta postava predložila državnemu zboru, bila bi v nevarnosti, da ne dobi za se potrebnega števila glasov.

Poljski klub je po „G. N.“ imel žive razprave z grofom Goluhovskim, kateri je bil pooblaščen, najti kak način, da bi se pogovori med klubom in ministerstvom na novo lahko pričeli. Groholski je nasvetoval, naj se klub ne spušča v nobene pogovore z ministri. Wodzicki predloži, naj se o celem tem vprašanji preide na dnevni red. Naposled sklene klub, namestniku prepustiti, naj si on izbere tiste zaupne može, katerem bode naznanjal vladne ponudbe. Klubova manjšina 11 poslancev pa je izrekla, da vsakako zapusti državni zbor, ako se volilna reforma predloži.

Vnanje države.

Srbska vlada terja od Turške, da sme lastne diplomatske zastopnike imeti na Dunaji in v Pešti, pa tudi v Londonu, Parizu in Petrogradu. Javaljne bodo Turki to dovolili.

Iz Ruščuka se poroča, da je došel tje iz Carigrada Ali Šekif Rej, ud turškega državnega sveta, da bode vodil preiskavo zaradi znanih preprirov grške cerkve ondi. Preiskava bode baje zelo ostra. Zaprtih je devet, zaslišanih pa bode do 116, med njimi je največ Bulgarov. Grška občina zahteva 12000 pijastrov za poškodovano cerkev. Grki pa v Kostendži, Tulči in Varni, v katerih mestih večino imajo, vsak dan pretepajo ondotne Bulgare, a nihče se za to ne zmeni. Turška preiskovalna komisija v Sofiji je dokončala svoje delo. Našla je baje „imenik“ puntarskega odbora in ne vemo, kaj še vse. Znani Bulgar Dmitri Serli je obsojen v smrt, z njim še osem družih, 60 pa jih mora iti v teško ječo v Diarbekir. Kdaj bode že konec teh barbarskih silovitostij, ki so na sramoto vsej Evropi?

Ruski poslanec grof Šuvalov je na Angleškem opravil vse, kar je razvidno iz Granville-jovega govora. Angleški listi, ki so poprej ropotali zoper Rusijo, sedaj zopet prav spravedljivo pišejo, na veliko jezo naših ustavovernih listov, ki svojega sovraštva do Slovanov ne morejo nikoli zakriti.

Ruski listi, ki so dozdej le pomirljivo pisali o srednje-azijskem vprašanji, začeli so sedaj odvracati jezne napade angleških listov, in to z argumenti, ki zadevajo angleško politiko. Tako prinaša vladni „Journal de St. Petersburg“ od 4. t. m. članek, katerega so ponatisnili vsi ruski listi. Pisatelj tega članka omeni najprvo velikansko nevednost večine angleških listov, ki razpravljajo vprašanja zaradi Kive, Perzije, Korasana in Atreka, ki nimajo z rusko-angleškimi dogovori ničesa opraviti. Angleška vlada ne more misliti na to, da bi Rusom ukazovala, kaj da naj delajo v Aziji, kakor tem ne pride na um, da bi Angleški ukazovali, kaj naj dela v Indiji. Rusi niso nikoli ugovarjali, ko je Angleška si osvojila Onde, Nepal, Pendžab, Kašmir in Pešaver, ter jih pridružila svojemu velikanskemu posestvu v Indiji. Angleška vlada je to dobro spoznala, zato tudi nij motila Rusov, ko so vzeli Taškend in Samarkand. Rusija se drži iste pravice, ko roparske Kivane kaznuje, ter jih prisili, da spoštujejo sosedovo pravo. Toraj je bedasto, ako angleški

listi mislijo, da se bo kdo zaradi tega dogovarjal. Dogovori so bili le zaradi tega, da se ohrani celota Perzije, ter vravnajo njene meje proti Turčiji. Kar pa okrajno ob reki Atrak zadeva, Perzija še ta nikoli nij imela popolne oblasti. Okrajina ta nema gotovih mej. Vojaška podvzetja Rusov v tih krajih so imela le namen, prisiliti roparske Turkomane, da opuste svoje napade, ki so bili sosednim perzijskim okrajinam veliko bolj nadležni, nego Rusiji.

Istina je, da sedaj nij bilo novih dogovorov zaradi Perzije. Ostalo je pri stari pogodbi „da Rusija in Angleška podpirati Perzijo, da vravnajo svoje meje proti Turčiji.“ Združenemu prizadevanju obeh vlad je obveljalo, da so dotični poslanci to srečno dovršili.

Tako ostane le še pravo srednje-azijsko vprašanje. Ponavljati ne moremo zadosti, da obema vladama ne more biti toliko na tem, da zahtevate ena od druge poročtev miru, nego da se uničijo spletke in sovražnosti manjših azijskih knezov, ki so pač vsak hip pripravljeni, porabiti sovraštvo obeh vlad. Zato je bilo potreba, napraviti složno naravno mejo, kjer morete obe vladi delati za mir in civilizacijo teh krajev. Zaradi tega so bili prijateljski dogovori tri leta, ter je upanje, da so pripeljali do zaželenega cilja.

Izrek **pruskega** maršala Roona, ki je rekel o nastopu vlade, da bode predsedoval ministerstvu „poštenih ljudi“, je po zadnjih razpravah v zbornici poslancev čudno osvetljen. Že v seji 17. dec. lanskega leta je poslanec Lasker opomnil, da počenjanje gospodov, ki so prestolu najbliže, hudo škoduje blagostanje dežele. Minister trgovine mu je na to odgovoril, da naj Lasker dotične slučaje in osebe z imenom pove. To je Lasker v seji 14. januarja tudi storil, ko se je obravnavala postava zaradi posojila 12000 milijonov tolarjev za nove železnice. V izvrstnem govoru je poudarjal, da treba misliti na to, da železnice ne pridejo v roke posameznih kot monopol. Dalje je treščil ministru trgovine očitaje v obraz, da je on zakrivil „švindela“ znanega „kralja železnic“ Strousberga. Nazadnje pa odkrije, da je prvi ministerjalni svetovalec Wagener sam z železniškimi koncesijami barantal. Debata, ki je nasledovala temu govoru, pokazala je, da je v pruski državi „mnogo gnjilega.“ Vlada, koji so mnogi poslanci očitali, da nema nobenega principa, se je slabo zagovarjala. V seji 7. februarja se je obravnavala nadaljevala, in glej! Ministerstvo s svojim predsednikom Roonom na čelu je branilo Wagenerja, očitaje Laskerju, da je obrekoval, ter da se hoče maščevati, ker nij sam mogel pridobiti denarjev. Toda maršal Roon je moral še v seji svojo besedo nazaj vzeti, ker je Lasker s pričami, ki so pripravljene vsak hip preseči, ter z akti berlinske mestne sodnije dokazal resnico svojih besedi. V poldrugo uro dolgem govoru je odkril ves „švindela“, katerega so principi in vladni organi uganjali. Vsi neodvisni nemški listi trdijo, da kaj enacega še nij bilo „ter da je ministerstvo s tem moralčno uničeno.“

Španjski kralj Amadeo se je res odpovedal vladi. Povod k temu je dalo posebno to, da so se vsi oficirji artilerije službi odpovedali, ker je kralj zelo nepriljubljenemu generalu Hidalgo izročil poveljništvo v Kataloniji. Poslanec Figueras je predlagal v zbornici poslancev, naj se ta združi s senatom v eno zbornico, ter naj se izreče za permanentno. Če kralj ostane pri svojem sklepu, napravili bodo Španjci najbrže republiko. Zbornica španjskih zastopnikov je prejela nasvet Figueres, da ostane v permanenti, (t. j. da se ne razide), dokler se ne porazume z vlado zaradi ohranjenja javnega miru in preuredbe sedanjega stanja. V dotično komisijo je 50 udov izvoljenih. V Madridu so neke uporne čete skušale mir motiti, pa so hitro bile razpodene. Sodi se, da bodo v Madridu republiko razglasili. V provincijah pa se je bati novih domačih vojsk.

Dopisi.

Iz Notranjskega 12. febr. [Izv. dop.] (Vladna agitacija za nemškutarisk časopis.) V Ljubljani je baje nekaj učiteljev, ki so iz servilnosti nemškutarji, nemške pritekline in vladni kimovci postali in izdajejo svoj časopis „Laibacher Schulzeitung.“ Vi ste v „Slov. Narodu“ pravo zadeli, ko ste rekli, da je ta listič od vlade plačan in da zoblje svoj oves iz jasli zloglasnega dispozicijsfonda. Evo Vam dokaza. Po Notranjskem c. kr. okrajni glavari ukaze pošiljajo vsem okrajnim šolskim svetom, naj se naročajo na ta nemčurski list. To se gotovo godi po vsej deželi. Bral sem tak ukaz, ki se tako-le glasi: „In Folge Erlasses des hohen k. k. Landesschulrathes wird der Ortsschulrath eingeladen, sich auf die „Laibacher Schulzeitung“, welche viel verspricht(!), zu abonnieren und den Betrag pr. 2 gl. 75 kr. binnen acht Tagen anher abzuführen. K. k. Bezirksschulrath. — Ogrinz, k. k. Bezirkshauptmann.“ — Torej c. kr. organi so šli med agente in kolporterje časnikarske! In kar v „osmih dneh“ nam se komandira denar c. kr. okrajnemu glavarju poslati. (Radovedni smo, ali so si c. kr. organi prej preskrbeli postavno potrebno pravico naročila in kolportazo novin oskrbljevati. Uredn.)

Iz Vrhnike 11. febr. [Izv. dop.] Ker so naše srenjske volitve kljubu vsemu napihavanju nemškutarjev vendar enkrat potrjene, imeli so denes naši odborniki sejo, da bi volili župana in svetovalce. Vseh skupaj je odbornikov 26. Po postavi jih mora biti tri četrtine nazočih, da se morejo župan in svetovalci voliti. Prišlo je bilo k seji pa samo 17 narodnih, 9 nemškutariskih je pa izostalo, a poročati so dali, da zato ne pridejo, da se volitev županova ne bo mogla vršiti, ker $\frac{3}{4}$ ne bo vkup. Torej hočejo samo kljubovati. — Volitev se na ta način nij vršila, ali zbran odbor je sklenil, da morajo po občinski postavi vsi oni, kateri so iz seje izostali, globo po 20 gl. plačati. Obrnili smo se zdaj do deželnega odbora s prošnjo, naj nam pove, kaj imamo storiti, da vendar homatije do konca pridejo.

Ker postava določuje, da vsak odbornik, ki brez uzroka iz seje izostaje, plača kazen, — nemamo nič zoper to, če naši protivniki še ene dvakrat izostanejo. Vsaj se bode tako naša prav potrebna občinska kasa napolnila, ako večkrat dobi 9krat po 20 gl. Našli se bodo že organi, ki bodo znali na to delati, da bodo dotični možje tudi res plačali one zneske v kaso.

Iz Dolenjskega 11. febr. [Izv. dop.] (O ljublj. škofu.) Ves svet zdaj zanimivajo direktne volitve in ljudje se čudijo brezumni smelosti ustavovernih organov, kako cinično delajo na propast Avstrije. Karkoli diši po prusizmu se glorificira, domača reč pa uničuje. Pustimo je besniti — v paroksizmu je blazen močna, a moči njegove nijso ustrajne — opeša in umrje. Minister biti dobro dé, te resnice nij treba dokazovati, a tudi sv. Pavel imel je prav dejavši: „qui episcopatum desiderat, bonum opus desiderat“ — po domače rečeno: ljubljanska škofija je dobra fara. Dokaz temu, da je toliko kandidatov za škofovski sedež. Čudil se temu ne bo noben pameten, kateri razume gori navedene besede sv. pisma, čuditi

pa se mora vsak neskončni modrosti „Vaterlandovega“ dopisnika, da priporoča za škofa ljubljanske stolice duhovne iz tujih škofij. Ali mar vi prečastni gospodje nemate med soboj niti enega vrednega, da si volite kakor v nekej basni žabe kralja iz tujega roda? Ali domači gospodje niso vredni zupanja svečeništva bolj nego tujci, katerih vi in oni vas ne poznajo? Prav po nepotrebnosti se je jel tudi stari suhobradec Rauscher, ta posvečeni Napoleon — brigati za ljubljansko škofijo, se ve, da bi vsilil človeka, kateremu ravno tako srce bije za Slovence, kakor njemu. Duhovstvo slovensko je nepokvarjeno in zato pričakujemo, da očitno protestira zoper vsako nasilje in gospodom tujcem, ki se vrtajo v vrsto domačinov, izreče nezaupnico v naprej ter terja energično moža za svojega škofa, ki pozna škofijo in potrebe slovenskega ljudstva. Za zagrebške Mihajloviče pri nas na Kranjskem nij mesta! —

Iz Gorice 12. febr. [Izv. dop.] V naglici vam poročam da je okrajni glavar goriški poslal prepoved vsem goriško-slovenskim županom, da se ne smejo utikati v podpisovanje peticije in to podpisovanje povsod zabranjevati. Prepoved je pisana v navadni „klasični“ slovenščini našega paše.

Ali vsem tem oviram kljub naš slovenski narod vendar spoznava pomen direktnih volitev in — smete računati na tisoče podpisov iz Goriškega.

Iz Kranja 12. feb. [Izv. dop.] (Čitalnica.) Kranjske čitalnice beseda 9. t. m. Vodniku na spomin se je kaj ugodno končala. Na občno pohvalo se je izpeljal prizor „Vodnik v Olimpu.“ Gospodična Franja Jugovičeva je Turnogradsko dobro predstavljala. Nič manj hvalevredno je tudi gospodična Rudolfova deklamovala Tomanovo „Slava Slovincem.“ Želimo, da bi te dve gospodičini v naši čitalnici nas večkrat počastile s svojim nastopom na oder. Tudi ves drugi program se je jako dobro vršil. V veselji in navdušenosti se je mladina po krasno okinčani dvorani pri sviranji vojaške godbe vrtila blizu do belega dne in v velikem številu zapustila čitalnico. — Ker je bil ta večer res prav lep, zatorej upamo, da tudi pri prihodnji veselici 23. t. m. ne bode naša čitalnica nič manj obiskana, temveč, ker hočemo pokazati, da ne hodimo rakov pot.

Iz Planine 11. febr. [Izv. dop.] Pred časom je naš glasoviti c. kr. glavar g. Ogrinec v Vašem listu primeren „kot“ imel, v katerem so se njegovi grehi umivali, oziroma svetu oznanjali v poduk in tudi kratek čas. Da se pa mera njegovih silovitih in paševskih činov dopolni, naj Vam povem zopet eno brezobzirno dejanje, katero zdaj teško na njegovi vesti leži. Naj svet izve, kako je navajen ta mož postopati s svojimi podložnimi, kateri se po njegovi piščalki ne sučejo in pa kako svoje varovance oziroma špiclje v zavetje sprejema. Še nij leto preteklo, kar je na gosp. Ogrinčevo skrivno agitiranje bil od tukaj prestavljen obče priljubljen uradnik g. M., kateri Ogrincu nij bil po godu, ker je bil Slovenec. M. je oženjen in ima četrto otrok, in tudi malo posestvo v bližini Malnih. Ker je moral svojo družino zapustiti in iti na Dolenjsko zavoljo „službenih okoliščin“, si je mož to tako k sreči vzel, da je zbolel. Te dni so vsega bolnega in

duševno, v glavi zbezanega na dom pripeljali, in zdravnik pravijo, da je bolezen zelo nevarna. Evo g. Ogrinec, zdaj imate menda vendar zadosta! Kako boste to pred bogom in svetom zagovarjali, ker splošno mnenje vas je že sodilo? Pa saj se vam, ker družbinsko življenje zavoljo političnih malenkosti rušite, že dosti povračuje; kako? to sami najbolje veste. Nasproti je pa g. Ogrinec dne enega svojih dražih, kateri se je v terjanji male svote zastanega davka enega njegovih nasprotnikov malo čez postavil pregrešil in ga je sledni zavoljo zlorabe pri sodnji tožil — na vso moč zagovarjal in umival. Skoraj vse prezidije Ljubljanske je g. Ogrinec s svojimi dopisi nadlegoval, in še predno je razsodba sodnijska iztekla, se je prizibal neki gospod iz Ljubljane disciplinarno to reč preiskovat. Da se bo ta stvar, če le mogoče na pleča družih naložila, tega se je bati, ker g. Ogrinec je nezmožljiv in v svojih činih nepreprežne oblasti. Sicer se pa Ogrinec še zmirom rad s slovenskimi župani kavsa in jih podučuje, da mu morajo biti podložni in da je le on gospod. Zato je pa tudi demoralizacija v Planinskem okraju že tako daleč — čeravno so tam in tu vrli narodovci —, da ni enega narodnega društva več nemamo in to je vsakako slabe znamenje: zakaj, kjer nij napredka, tam se hodi rakov pot.

Iz Celja 12. febr. [Izv. dop.] Kakor povsod po Slovenskem, podpisuje se tudi pri nas peticija na cesarja jako marljivo. Nadejati se je, da bode pristopilo s svojimi podpisi vse, kar je v mestu in okolici slovenskega in spozna z zdravo pametjo veliko krivico, ki bi se nam po vpeljavi direktnih volitev godila. — Sicer pri nas posebnih novostij sedaj nij; omeniti bi le bilo, da naš okrajni glavar g. Franz že nekaj časa nevarno boleha in ga je denes na levi strani mrtud zadel. Pa glejte in čujte, kaj naši nemčurji, katerim nekoliko nepristranska pravičnost sedanjega glavarja tudi Slovincem nasproti nikakor nij po volji, vsled tega počenjajo! Oni že v svojih pivarnah à la Mathes in drugod za nekoga agitirajo, ki bi ga radi za naslednika. In kdo je ta srečni, po katerim se jim tako sline cedè? Nihče drugi kot prejšnji glavar g. Schönwetter. Kaj pa bodo vrli Litijčani k temu porekli? Da bi se le za-nj ne spipali, to željo še dostavljamo. — Ravno denes je oddrdral z vlakom g. Wretschko, šolski nadzornik iz Celja, kjer je mestjansko šolo obiskal in tudi v gimnazij nekoliko polukal, proti Gradcu. Želimo mu srečno „rajžo!“

Iz Šmarja pri Celji dne 10. febr. [Izv. dop.] Namen mojega sporočila nij, Vam naznaniti posamezne tatvine, katere so se na raznih pridelkih, prešičih, obleki, drugimi tvarinami in denarjih v našem okraju pretečeno jesen i tekočo zimo vršile. Zares žalostno je za posestnika, kateri se celo leto trudi i slaba letina mu da le pičli pridelek, ko potem pride še tat i mu še to ukrade. Tatovi se le po redkem zasačijo in tudi takrat, ko se to zgodi, so premalo ostro kaznovani. Naj bi se postavil kaki „isteklosem“, kmalu bi bilo drugače. Namenil sem se, Vam sporočiti o sledečih hudodelstvih: Nij še dolgo, kar se je otroval pri nas mladi dečko, povžil je mnogo arsenika, kmalu ga je začelo gristi in bljuval je, poklican je bil naš zdravnik gosp. Wostry, kateri ima hvalevredno na-

vado, da hitro pride, ako je poklican in kateri se za bolnika vestno trudi. Zdravnik spozna takoj, kaj se je zgodilo, zdravilo preskrbeti in zopet vrniti se, je bilo pri njem kakor blisk, posrečilo se mu je oteti človeku v najlepši dobi živčnemu življenju. Vspeli je osrečil zdravnika in je zbudil tudi nesrečneža k prihodnjemu veselju. Sporočevalce ne sme ugibati uzroka, kateri je navedel nesrečneža na ta žalostni čin, ker domači hišni ljudje o tem molčijo, tedaj želijo, da reč ostane tajna. Končno pa še strašni dogodek: Pretečeno soboto so našli v bližnji sladkogorske občini precej premožnega človeka v njegovej koči, v kateri je sam bival, ubitega, kakor se sedaj kaže, tak se je zgodil umor in rop. Upamo, da bo hudodelnika zaslužena kazen doletela.

Iz Lehna, pri Slovenjem Gradcu, 8. febr. [Izv. dop.] Nam kmetom, ki si s krvavimi žulji svoj kruh pridelujemo, se tako slabo godi, da goreče želimo, da bi se nam naš težaven stan olajšal tam, kjer je mogoče. Z davki smo preobloženi, da jih skoro ne moremo več plačevati, in željno pričakujemo, da bi se nam vsaj nekoliko znižali. Pa kako bo to mogoče, če bode taka politika vladala kot dozdej? — Tudi posli so nam danes tako predrzni postali, da jim mi gospodarji skoro več ukazovati ne moremo; silno so nezvesti, da se nij mogoče na njih zanašati. In če jih gospodar nekoliko posvari, takoj službo popuste in še vrh tega kmeta obrekujejo in mu druge posle odvrta, da kmetovalec vsled tega še potem poslov dobiti ne more. Ako pa jih tožit gre, se jim od strani gospodske nič ne stori; sploh se pri nas c. kr. oblasti za nas kmete malo brigajo in mi nemamo skoro nikakšnega zavetja in postavne pomoči. — Tudi tatovi nas nadlegujejo, da vsa naša imovina in celo naše življenje nij varno pred jimi. In tu so po mojem kmetskem mnenju krive premehke postave za te grabeže: ako jih zapró, se prav dobro in milostivo z njimi ravna, in brano imajo boljše, nego mi kmetje.

Iz Rocolja pri Trstu 8. februarja. [Izv. dop.] Živio Nabrgoj, propali izdajalci! Tako je moral vsklikniti vsak tukajšni rodoljub, ko je čital v vladnem listu „Osservatore Triestino“ zapisnik seje mestnega tržaškega zbora 17. januarja, v kateri seji se je obravnavala znana sramotna prošnja nekaterih rojanskih prebivalcev zaradi uvedanja italijanskega jezika v III. razredu rojanske ljudske šole. Moško res se je gosp. Nabrgoj pri tej priložnosti obnašal. Od druge strani se je pa izdajalca kazal rojanski delegat Ferluga, čegar hinavščina in zagrizenost sta italijanska poslanca Picciola in Machlig očitno pri seji razkrila, ko sta javno povedala, da je Ferluga pri njih bil ter naznanil, da bo gosp. Nabrgoj zoper predlog govoril. Vse drugo bi se Ferlugi lahko prizaneslo, a to da je lastne ljudi izdal, da je proti svojim domačinom pri Lahonih pomoči iskal to je neodpustljivo, in s tem činom si je Ferluga madež napravil, kojega ne bo celo življenje izbrisal. Ali zraven tega izdajice nahajamo mej podpisanimi še drugega moža, od katerega ne bi bili nikoli kaj takega pričakovali, in ta je g. Primožič nekdanji okoličanski poslanec, tisti Primožič, ki je nekdanj v tržaškem zboru za našo stvar se potezoval, on ki je dvakrat v okoličanskih zadevah na Dunaji pri svitlem cesarju

bil! Kaj je tega dozdej poštenega moža preslepilo, da je tako sramotivno prošnjo podpisal, mi tega ne vemo. —

Zatorej pa možje rojanski, ako ste bili preslepljeni in zapeljani — vam mi Rocoljci in z nami vred vsi drugi Slovenci tržaške okolice kličemo: Ojačite se in popravite krivico, katero ste s svojimi podpisi napravili. Pa ne odlagajte, da ne bo prepozno — in zvesti si bodite, da če ste tudi zabredli, ako skrbite da poravnate, kar se še da, vse bo pozabljeno. — Pred nekaj leti, ko smo si vsi okoličanje složno roke podali, postali smo moč, pred katero so Lahji strah imeli — ali žalibog ta sloga dandenes se je jela trgati, in kakor se vez, katera nas je zavezala, trga, tako tudi mi pešamo — in že Lahoni ponosno črez nas glave vzdigujejo. — Ojačimo se torej znova, združimo svoje moči, podajmo si zopet roke in složno delajmo, da ohranimo slovensko narodnost, da se obranimo, da ne pridemo Lahonom pod noge!

Rocoljčan.

Domače svitari.

— (Obljubljena dežela) se sme dandenes vsakako Kranjska imenovati, kajti razen konfiskacij in družih dobrot, se razliva mleko in med nemške kulture tudi že v učiteljsko pripravnico. — Ondi je namreč kot učitelj v godbi nameščen neki gospod Moravec, kateri se pa svojim učencem gimnazijalcem tako čudno obnaša in svoje muzikalno izobraženje suvanjem in enacimi muzikalnimi čini dokazuje, da se ubogi gimnazijalci uže ne upajo več hoditi v uro muziki odločeno. Živela ustavoverna omika! Zopet o družem učitelji na dekliški pripravnici pa čujemo, da hoče nemško kulturo s tem širiti, da mladim deklicam pri vsaki malenkosti kriči: „Halten Sie's Maul“. K tacemu postopanju pravimo samo: „Gut gebrüllt!“

— (Divja zver), najbrž ris (luchs) je v Gorjancih nad Kostanjevico umoril enega kmeta in njegovega konja ter obema kri izpil. Tako se piše iz Kostanjevice. Ris je moral v Gorjance priti iz hrvatskih gozdov. Na Kranjskem ga že dolgo nij bilo.

— (List nemškutariskih učiteljev) v Ljubljani vse smeši in v blato gazi, kar je našega slovenskega, ter zabavlja tudi narodnim učiteljem. Zakaj ti značajni kruhoborci ne omenjajo tudi, o učiteljih govoreči, čudno vrsto psov s parklji, katere je učitelj Belar iznašel, in o izvrstni metodi tega učitelja na pr.: „Der Spatz wird auch Sperling genannt — übersetzt mir das in's Slovenische.“

— (Strašno smrt) je, kakor se nam iz Trbiža 12. februarja piše, neki delavec storil, kateri je pomagal led nalagati v vagon. Ko se vlak počne premikati, skoči iz vagona in pade tako nesrečno med kolesa, da gredo črez njega ter ga po sredi prerežejo.

— (Učitelji mariborske okolice)

in bližnjih okrajev se nameravajo odcepiti od mariborskega učiteljskega društva, kjer kraljujejo in vladajo sami nemškutarji, da ne rečem „prusaki“. To je pameten korak onih učiteljev, ki potem hočejo osnovati svoje slovensko učiteljsko društvo.

— (Založnico v vipavski dolini) nameravajo osnovati nekateri vipavski rodoljubi. Dobro, mi jim kličemo: le naprej!

— (Srebrne svetinje) za povzdigo sadjereje in kmetijskega napredovalnega poduka na Štajerskem so dobili pri letošnjem občnem zboru kmetijske družbe v Gradci sledeči slovenski učitelji: Martin Drnjač v spodnji Polskavi, Ivan Lapajne v Ljutomeru, Jakob Lopan v Vitanji, Rok Orač v Rogateci, Matija Rajšp pri sv. Jurji blizu Radgone in Karel Valentinič v Hrastniku.

— (Iz Žavca) se nam piše, da so v noči od 11.—12. febr. tatovi pri žavskem župniku strli in svinjsko meso od 3 svinj ukradli.

— (Velika nesreča) se je zgodila pred nekimi dnevi pri sv. Jederti v gotovljski fari. Neka mati je šla v opravilo k sosedu in pustila 4 leta staro dete samo doma. Otrok dobi žveplenko v roko ter si z njo igra; žveplenka pa se uname, in vsled tega začne kmalu tudi posteljca goreti. Otrok, ves v ognju leti ven; ravno prihiti nesrečna mati ter ga valja po snegu, da se vgasi. Potem še le v hišo leti in notri pogasi, da se ogenj nij razširil. Otrok je tako hudo opečen, da se nad ozdravljenjem dvomi.

Opomenica.

Konkurzi: Pri okrajni sodnji v Novem mestu služba sodnijskega pomočnika, 900, vsakako 800 gl., do 26. febr.; — pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani, mesto finančnega koncipista, 700 gl., v šestih tednih. — Učiteljska služba pri sv. Petru v medvedovem selu, 460 gl. s stanovanjem, do konca t. m. v Smarji pri Celju.

Eksekutivne dražbe: Pos. Jan. Rota, po domače Teča, iz zgornje Polskave, 144, 600, 150, 580, 1670, 680, 2200, 680 gl., in scer, 17., 18., 19. in 20. febr. v Slovenski Bistrici. — 17. febr. Severjevo blago, vozovi itd., v Mokronogu. — Pertekotovo pos., 1551 gl., v Ljubljani. — Petačevo, 130 gl. v Kranji. — Blatnikovo, 1345 gl., v Novem mestu. — Angerluhovo, in Kokolovo, 150 gl., obe v Smarji na Štaj.

Dunajska borsa 13. februarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gl.	90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	„	50	„
1860 drž. posojilo	105	„	60	„
London	109	„	50	„
Kreditne akcije	338	„	50	„
Akcije narodne banke	998	„	—	„
Napol.	8	„	68	„
C. k. cekini	—	„	—	„
Srebro	107	„	85	„

Za svetovno razpostavo na Dunaji

se kupujejo lepi, dolgi ženski lasje; rumeni (blond), rdeči in sivi imajo prednostne cene in se lahko po pošti pošiljajo; tudi se sprejemajo posamezni kosi, in denar za-nje se takoj pošlje. (33—12)

Wilhelm Stutz,

v „Zvezdi“ (Sternallee), hiš. št. 30 v Ljubljani.

Listnica opravištva. Gg. F. J. in L. H. v Trstu. Številka 34. Je konfiscirana.

Naznanilo.

Ker sem ravnokar *ново mazavesko i lakirarsko delavnico* odprl, se sl. občinstvu vljudno za naročila vseh v svoje obrtništvo spadajočih del, kakor tudi v izdelavo napisnih ploš i. t. d. pripočam.

Tudi imam bogato zalogo različnih oljnatih barv i lakov po najnižji ceni naprodaj. (54)
V Ljubljani 12. februarja 1873.

Adolf Eberl,

v gosp. V. C. Zupan-ovej hiši, na velikem trgu (krojaške ulice 258).

Štev. 106.

Razglas.

Sklicujejo se neznani dediči.

C. kr. okrajna, kot zapuščine obravnava sodnija v Ormuži, naznanja, da je 25. novembra 1872 Vilhelmina Mesner v Ormuži brez poslednjega sporočila umrla.

Ker tej sodnji nij znano, ali in kedo da ima pravico, od njene zapuščine dedovati, se vsi tisti, ki iz kakega koli pravnega razloga misle, da imajo pravico kaj terjati, opominjajo, naj svojo dedinsko pravico v teku enega leta od doli postavljenega dneva, tukajšni sodnji naznanijo in dokažejo, da so bili za dedovanje imenovani, drugače bi se zapuščina, za katero je bil med tem g. dr. Janez Petovar, odvetnik v Ormuži kot oskrbnik postavljen, s tistimi, ki se bodo kot imenovani dediči in s praviimi dedinskimi imeni izpričali, razspravljala in se njim prisodila, oni del zapuščine pa, za katerega se nihče nij oglasil, ali pa, če bi nihče kot dedič imenovan ne bil, celo zapuščino, ker brez dedičev, vzame država.

Ormuž dné 20. januarja 1873.

(52—2)

Schilling.

Štev. 312.329.

Razglas.

C. kr. okrajna sodnija v Ormuži opominja tiste, ki imajo kot upniki od zapuščine 23. februarja 1872 pri sv. Miklavži umrlega g. Anton Robiča, trgovca in posestnika pri sv. Miklavži, kaj terjati, da se 28. februarja 1873 ob 9. pred poludne v pisarni c. kr. bilježnika gosp. dr. Janez Geršaka v Ormuži, od sodnije za to pooblaščenega, oglašé, ali pa do tiste dobe pismeno naznanijo, ako in kaj da imajo terjati, ker drugače bi od zapuščine, ako bi vsled izplačevanja utegnili poiti, ne imeli nič več zahtevati, kakor, kolikor jim gre zastavna pravica.

Ob enem se naznanja, da se je nadaljevanje Anton Robičeve kupčije pri sv. Miklavži, maloletnemu Maks Robiču vzelo, in kramarija za nekaj časa zaprla.

Ormuž, 1. februarja 1873.

(51—3)

Schilling.

Tujci.

13. febr.

Europa: Medec iz Dunaja. — Petovnik.

Pri Maliču: Stehno iz Gradca. — Kotovic iz Celja. — Jentl iz Maribora. — Goldstein iz Frankfurta. — Sliman — Josefthal. — Thurn iz Radoljce. — Nahod iz Prage. — — Bäk iz Kočevja.

Pri Zamorecu: Moller iz Gradca. — Slivan iz Gorenjskega.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast Dr. O. Killisch, Berlin, Luisenstrasse 45. (255—15)

Pričujoče ima črez tisoč bolnikov v ozdravljenji.